

Сакула – 9300 га, Пункалайдун – 13 000 га.

До вступу в ЄС у Гуйтінені налічувалось 1500 господарств, середня площа поля яких становила до 27 га, та після вступу в ЄС кількість фінських фермерських господарств скоротилась до 352, а середня площа збільшилася. Загалом у місті Гуйтінен діє 65 свиноферм, на яких вирощують близько 120000 голів свиней, 20 птахоферм з близько 1–1,5 млн. штук курей та індиків (які вирощують на яйця та м'ясо), 13 ферм з вирощування ВРХ молочного напрямку (поголов'я ВРХ 400 шт.) та 24 ферми, що спеціалізуються на виробництві яловичини.

На фермі «Serro Kirga» вирощують курей-бройлерів у кількості 30000. Протягом 35–40 днів птицю інтенсивно годують різними комбікормами, дорожучи їх до ваги 1,7 кг. Якщо птиця перевищує цю вагу її вибраковують, адже на заводі з переробки м'яса, куди її здають згодом, вважаючи це найбільш гуманним способом забою. Вся інформація про стан у приміщеннях та мікроклімат надходить господарю на мобільний телефон, таким чином він може керувати фермою дистанційно.

«Хосіке» ферма з вирощування ВРХ на м'ясо породи симентальська має близько 480 голів ху-

доби. Для розведення цієї породи закупають матеріал для штучного осіменіння в Ірландії, Німеччині, Данії, Швеції. Годівля відбувається в основному грубими кормами (сіно, солома), в якості білкової добавки використовують зернові корми та ріпаковий шрот. Тварини ростуть до 18–22 місяців, після чого їх відправляють на завод по забою та переробці.

Ферма з вирощування овочів та зернових культур «Агросет Оу» має в обробітку 500 га. На цій площі фермер вирощує ячмінь, пшеницю, моркву, столовий буряк та ін. Врожайність зернових становить 5–6 т/га. Також на фермі є свій елеватор потужністю 70 тонн. Господарство має парк сучасної сільськогосподарської техніки від сівби до збирання – New Holland, John Deere, Simon Liner, яку фермер купує в кредит під мінімальні відсотки.

Узагалі звичайне фермерське господарство Фінляндії можна вважати досить фінансово стабільним, оскільки дотації видаються фермерам як від ЄС, так і від держави, сільськогосподарську техніку можна купувати під мінімальні відсотки річних, за ринок збуту відповідають кооперативи, що досить контрастно виглядає на фоні нашого українського фермерського господарства.

УДК 632:635.21

Положенець В. М., доктор с.-г. наук, професор

Національний університет біоресурсів та природокористування України

Немерицька Л. В., канд. біол. наук., доцент

Журавська І. А., канд. с.-г. наук, асистент

Житомирський національний агроекологічний університет

e-mail: innazhuravska1@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КУЛЬТУРИ МЕРИСТЕМИ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ КАРТОПЛІ ВІД БАКТЕРІАЛЬНИХ ХВОРОБ

Одним із радикальних методів оздоровлення картоплі від бактеріальних хвороб є метод культури апікальної меристеми.

При проведенні експериментів для дослідів відбирали бульби сортів Мелодія та Щедрик середньої фракції, які штучно інокулювали збудниками *Pect. carotovorum* subsp. *carotovorum* (концентрація 20 млн. клітин в 1 мл інокулюму) і *S. sepedonicum* (50–60 конідій в полі зору мікроскопа при збільшенні в 120 разів). У контрольному варіанті використовували здорові бульби. Повторність дослідів – чотирикратна. У кожному варіанті висаджували по 30 бульб.

Результати фітопатологічної експертизи вихідного матеріалу свідчать, що бульби зі штучним інфікуванням їх шкідливими організмами бактеріального походження мали високу ступінь ураження патогенами. Так, у сорту Мелодія кількість бульб з ознаками мокрої бактеріальної гнилі складала 85,4 %, а у сорту Щедрик – 90,2 %. Дещо менше на штучно інфікованих бульбах проявилася кільцева гниль. Так, сорт

Мелодія уразився цим захворюванням на 65,3 %, а сорт Щедрик – на 69,4 %. У контрольному варіанті, сорт Мелодія мав 0,8 % бульб з симптомами кільцевої гнилі, а сорт Щедрик уразився мокрою гниллю на 1,2 %.

У пробірках з поживним середовищем Мурасіге-Скуга при температурі 22–25 °С, відносній вологості повітря 70 % та освітленні в 4–5 тисяч люксів з 16-годинним світлоперіодом із вилученої з паростків меристеми вирощували пробіркові рослини картоплі, які при досягненні розміру 7–8 см пересаджували в кліматичну камеру. У результаті вивчення можливості використання культури апікальної меристеми для оздоровлення картоплі від бактеріальних хвороб нами встановлено, що приживання меристем на поживному середовищі Мурасіге-Скуга практично не відрізнялося від контролю і за сортом Мелодія складало в меристемних рослинах від бульб, уражених мокрою бактеріальною гниллю, 47,4 %, а кільцевою гниллю – 49,3 %, у той час, як у контрольному варіанті – відповідно 48,2 %.

Аналогічні показники отримані й за сортом Щедрик.

Отже, нашими дослідженнями доведена можливість використання методу культури вер-

хівкової меристеми для одержання здорових рослин із партії картоплі, ураженої бактеріальними хворобами, під час зберігання врожаю.

УДК 633.1:631.5

Попов С. І., доктор с.-г. наук, професор, керівник відділу рослинництва та сортовивчення

Курилов О. С., аспірант

Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України

e-mail: sergivpopov@gmail.com

ВПЛИВ СПОСОБІВ І ДОЗ АЗОТНОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

В умовах східної частини Лісостепу України, де обмежуючим фактором є волога, важливим залишається питання оптимізації азотного живлення та формування агроценозу сучасних сортів пшениці озимої залежно від фону живлення та внесення азотних добрив, які не завжди гарантують одержання позитивного результату навіть після парових попередників. Основною метою наших досліджень було вивчення продуктивності та якості зерна сортів різного екотипу залежно від попередника, системи удобрення та способів і доз азотного прикореневого (аміачна селітра, карбамід) та листового (карбамід) підживлення.

Дослідження проводили впродовж 2015–2016 рр. у стаціонарній паро-зерно-просапній сівозміні за багатофакторною схемою методом розщеплених ділянок з урахуванням усіх вимог методики польового дослідження. Схема дослідження включала два фони удобрення: 1 – без добрив; 2 – органо-мінеральний – 30 т/га гною + $N_{30}P_{30}K_{30}$ в основне внесення. Об'єктами досліджень були сорти пшениці озимої Статна, Епоха одеська та Смуглянка. Сівбу проводили в оптимальні строки після попередників чорний пар і горох на зерно. У фазі куцїння посіви підживлювали азотними добривами прикоренево (аміачна селітра – N_{20} , N_{40} , N_{60} ; карбамід – N_{20} , N_{30} , N_{40} , N_{50} , N_{60}), а у фазі колосіння – позакоренево (карбамід – N_5 , N_7 , N_{10} , N_{15} , N_{20}). Розміщення ділянок – систематичне, загальна площа ділянок становила 37,5 м², облікова

– 25,0 м². Повторність – триразова. Врожайність визначали способом суцільного обмолоту ділянок комбайном «Sampo-130» з перерахунком зерна на стандартну (14 %) вологість та 100% чистоту. Спостереження, обліки та аналізи проводили згідно загальноприйнятих методик.

Встановлено, що найвищий рівень продуктивності на обох фонах удобрення забезпечив сорт Смуглянка – 6,77 т/га, що на 0,43 т/га вище у порівнянні із сортами Статна та Епоха одеська. Прикоренево підживлення у дозі N_{40} сприяло приросту зерна від карбаміду та аміачної селітри в середньому по сортах відповідно на 0,57 т/га і 0,80 т/га після чорного пару та на 0,53 і 0,71 т/га – після гороху на зерно. Підвищення дози обох видів азотних добрив до N_{60} забезпечило надбавку врожаю сорту Статна, залежно від попередника на 0,24 – 0,28 т/га порівняно з дозою N_{40} , тоді як у інших двох сортів вона була не істотною. Прикоренево підживлення сприяло інтенсивному наростанню фотосинтетичного апарату та закладанню більшої кількості елементів продуктивності колоса, що забезпечило держання зерна третього класу. Додаткове обприскування посівів у фазі колосіння карбамідом у дозах N_7 , N_{10} та N_{15} забезпечило формування виповненого зерна, подовжувало роботу фотосинтетичного апарату, підвищувало якість зерна до рівня другого класу. При цьому відмічена різна реакція сортів на дози внесення азотні добрив.

УДК 634.222.631

Постолєнко Є. П., канд. с.-г. наук, завідувач лабораторії аналітичних вимірювань

Інституту помології ім. Л. П. Симиренка НААН України

e-mail: fan.evgen@mail.ru

ХАРАКТЕРИСТИКА СОРТІВ СЛИВИ СЕЛЕКЦІЇ ІНСТИТУТУ ПОМОЛОГІЇ ІМ. Л. П. СИМИРЕНКА ПРИДАТНИХ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ЧОРНОСЛИВУ

Сушіння є найбільш простим і поширеним способом технічної переробки плодів і ягід. У процесі сушіння, внаслідок втрати значної кількості води в плодах збільшується вміст цукру, підвищується

концентрація кислот та інших речовин, які мають надзвичайно велике значення в харчуванні людини.

Дослідження проводилися згідно завдання НААН «Розроблення науково-методичних основ